

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cap. 3. Tertia elucidatur propositio, eiusque doctrina, & loquendi modus pluribus Sanctorum Patrum, illustrium Doctroum testimonijs confirmatur, & illustratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

Hanc eandem doctrinam, & locutionem ex professo tractant, & approbant Doctores alij moderni, cuiusmodi sunt Venerabilis noster IOANNES à LESV Maria cap. 6. de Mystica Theologia, noster etiam Thomas à LESV lib. 5. de divina contemplatione cap. 3. & sequentibus, Suarez tom. 2. de Religione lib. 2. de oratione c. 12. & 13. & plures alij.

In fine tandem huius elucidationis observamus, quod præter dicta, alio etiam modo posset prædicta locutio, & doctrina Venerabilis nostri IOANNIS, asserentis fidem excæcare (quo ad actualem usum) rationalem lucem, intelligi, & explicari. Cum enim fidei sit proprium captivare intellectum, iuxta illud 2. Corinth. 10. *Captivantes intellectum in obsequium fidei*, atque ad eundem intellectum ad obedientiam cæcam adducere: qua de causa actus credendi solet obedientiæ nomine significari, iuxta illud ad Rom. 1. *ad obediendum fidei*, & ad Hebr. 11. num. 8. *fide obediuit Abraham*, &c. Hinc fit, ut merito fides prædictam cæcitate inducere dicatur, eò quòd de ratione perfectæ obedientiæ est, quod sit cæca. Hanc enim conditionem ei tribuunt communiter Sancti Patres, & Doctores, ut D. Bernardus sermone de conversione Sancti Pauli, Sanctus Ioannes Climacus gradu 4. de obedientia, Rosignolus lib. 4. de disciplina Christiana cap. 2. 4. Ildephonfus Rodriguez tractatu 5. de obedientia capite 6. Lessius lib. 2. de iustitia capit. 46. dub. 5. num. 29. pluraque ad hoc propositum testimonia Sanctorum Patrum, & exempla referunt Alvarez de Paz tomo 2. de exterminatione mali, tractatu de obedientia capite 11. & Suarez tom. 4. de Religione tractatu 10. lib. 4. cap. 15. Iuxta hunc ergo ad eò communem, & approbatum sensum, & locutionem verissimè dici potuit, si dem inducere in rationali lumine cæcitate, illam utique, quam perfecta obedientia inducit. Vnde, tam in hoc, quam in præcedenti sensu, quem latius profecuti sumus, Catholica est, & verissima communique Sanctorum Patrum, & Doctorum calculo approbata hæc secunda propositio Mystici nostri Doctoris, non solum quoad rem, sed etiam quoad modum loquendi.

25.

C A P V T III.

TERTIA ELUCIDATUR PROPOSITIO, eiusque doctrina, & loquendi modus pluribus Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum testimonijs confirmatur, & illustratur.

SEQUITUR iam elucidanda tertia Mystici nostri Doctoris propositio, quæ ab aliquibus notata est, habeturque lib. 2. operis, quod inscribitur:

3.

m 2 Ascen-

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica

NVT

124

Ascensus Montis Carmeli, cap. 12, ubi assignans indicia, quæ habere debet is, qui intellectum à formis imaginarijs, actibusq; discursiuis nudare debet, ut ad contemplationis sublimitatem ascendat, sic loquitur.

Primum est, cognoscere, se iam non posse amplius meditari, neque in imaginationis opera vti, nec hac in re gustum ac refectionem mentis si, uti antea percipere; quin potius ariditatem quandam in ipsis reperire, in quibus solebat sensum desigere & succum ac pastum elicere.

2. In huius propositionis elucidatione consuetum stylum seruantes, prius legitimum eius sensum proponemus; deinde tam doctrinam, quam locutionem pleribus Sanctorum Patrum, & illustrium Doctorum testimonijs elucidabimus. Ut autem in hoc clarius, & distinctius procedamus; propositionem hanc in tres partes scabimus. In priori namque parte asserit, eum, qui ad contemplationis sublimitatem iam peruenturus est, debere intellectum in ipsa contemplatione nudare à formis seu speciebus imaginarijs. In secunda verò parte docet, debere etiam tunc nudare intellectum ab actibus discursiuis, qui in meditatione reperiuntur. In tertia tandem parte asserit, signum huius status, in quo scilicet debeat quis iam ad hanc contemplationis sublimitatem ascendere, in eo consistere, quod neque etiam imaginationis operatione, actibusque discursiuis vti, nec in hoc voluptatem aliquam, aut deuotionem, sicuti antea, inueniet. Has ergo tres propositionis huius partis sigillatim suo ordine elucidabimus, quod, ut rectius, & clarius fiat,

§. I.

Pramittuntur quadam notatu digna.

3. **P**RAMITTENDUM est primum, ex D. Thoma in 3. distinctione 34. quæst. 1. art. 2. & dist. 35. q. 2. art. 2. quæstiuicula 1. duplex cognitionis, & contemplationis supernaturalis genus reperiri posse: aliud scilicet secundum humanum modum, quatenus, & si fiat cum auxilio ordinis gratiæ, adaptatum tamen nostro connaturali operandi modo, utique medio discursu præuio, necnon, & cooperatione phantasiæ: aliud verò, supra humanum modum, quatenus nimirum, ex specialissimo auxilio gratiæ correspondente dono intellectus, mens eleuatur ad hoc, ut sine prædictis imperfectioribus pro hoc statu connaturalibus, veritatem quasi nudam contempletur, quod plerumque contingere, ex testimonijs eiusdem Angelici Doctoris, & aliorum Patrum infra adducendis, manifestè constabit.
4. Secundo prænotandum est, diuersimodè Sanctos Patres, ac Doctores Mysticos ad vnum quodque ex his duobus generibus supernaturalis contemplationis nos dirigere: cum enim primum illud genus sit in nostra potestate simul cum auxilio gratiæ (quod ut docet idem D. Thom. 2. 2. q. 45. art. 2. nemini ad hoc denegatur) ad eum utique modum, quo alij actus supernaturales, verbi gratia, fidei, spei, & charitatis in potestate nostra esse dicuntur, hinc fit, ut huiusmodi contemplationis genus, vt potè utilissimum, meritò hominibus suadeant, & ad illud quærendum, & assequendum valdè eos alliciant.
5. At verò cum aliud supernaturalis eleuationis, & contemplationis, quæ est supra humanum modum, genus eo ipso, quod supra humanum modum sit nullatenus huma-

humana diligentia, etiam cum communi auxilio gratiæ acquiri possit, sed solum misericorditer à Deo infundatur, hinc fit, ut nullatenus Sancti Patres, ad illud quaerendum, aut intendendum, homines inuitent, id namque præsumptuosum proculdubio esset, ut cõmuniter docent idem Sancti Patres, & Doctores Mystici, cuiusmodi sunt D. Dionysius c. 1. de diuin. nominib. §. 11. Ricard. de Sancto Viçt. lib. 4. de contempl. c. 2. D. Laurentius Iustin. de perfectione monastica c. 18. & S. Mater nostra THERESIA c. 12. suæ Vitæ, vbi idem adnotauit in marginali nota Magister Luysius Legionensis; nec non, & in Viâ perfectionis cap. 2. Beatus Thomas de Villanueua in Cantica, super illa verba. *Introduxit me Rex in cellam vinariam*, Suarez tomo 2. de Religione lib. 2. de oratione c. 14. nũm. 5. Molina Carthusianus tractatu 2. de oratione cap. 6. §. 2. Ludouicus à Ponte in introductione ad orationem mentale §. 11. circa finem, Magister Basilius Legionensis in Defensorio sæpè citato propositione 3. & plures alij.

Cæterum quamuis hoc secundum genus contemplationis, quæ est supra humanũ modum, veluti possitiue quaerere, & intendere nequaquam prædicti Doctores suadeant, sed potius damnent, in alio tamen sensu, nos ad illud erigunt, quatenus, scilicet, docet remouere impedimenta, quæ talis contemplationis à Deo infusionem impedire, nosque ad eam indisponere possent; hoc enim nullatenus præsumptuosum, sed conuenientissimum est, ut ex se latè est manifestum.

Tertiò deinde animaduertendum est, in utroque ex prædictis duobus generibus contemplationis denudationem à formis imaginarijs, & à modo operandi discursiuo reperiri posse, licet diuersimodè. Nam in contemplatione, quæ est supra humanum modum, dari potest omnimoda denudatio à prædictis formis rerum sensibilem, & à cooperatione phantasiæ, nec non & à discursu, tam præuio, quàm concomitanti; ut ex testimonijs infra adducendis manifestè constabit. At verò in contemplatione illa supernaturali, quæ est secundum humanum modum, hæc quidem omnimoda denudatio, ac depuratio reperiri nequit, eo quod humanus modus operandi tantam perfectionem sortiri non potest, sed exigit semper tum discursum saltim antecedentem, & præuio ad ipsum contemplationis actum, ut docet D. Thomas 1. p. quæst. 85. art. 5. consentiuntque omnes Philosophi, ac Theologi: tum, etiam cooperationem, seu associationem phantasiæ, ut statuit idem S. Doctor 1. p. q. 84. art. 7. iuxta illud Aristot. 3. de anima: *Necessè est intelligenti phantasmata speculari*, quod non solum in operatione circa obiecta naturalia, sed etiam circa supernaturalia, quãdo humano modo fit, necessarium esse docet D. Thomas 1. p. q. 48. art. 7. & quæst. 94. art. 2. & 2. 2. quæst. 173. art. 4. & quæst. 174. art. 2. ad 4. Cum quo Doctores alij consentiunt, sumiturque ex illo Dionysij cap. 1. de cœlesti Hierarch. *Impossibile est lucere nobis diuinum radium, nisi varietate sacrorum velammum circumuelatum*, & ex D. Gregorio Nazianzeno oratione 2. de Theologia, vbi id expressè docet.

Cæterum in alio sensu prædicta denudatio potest in hac eadem contemplatione reperiri, à discursu quidem, quatenus & si illum supponat, cessat tamen cum ad hanc contemplationem peruenitur, & loco eius succedit simplex quædam veritatis æternæ intuitio, quietaque, & conformis operatio, ut ex D. Dionysio expressè docet, & declarat D. Thom. 2. 2. q. 180. art. 6. beneque tractat Suarez citato lib. 2. de oratione cap. 10.

6.

7.

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI
124

Deinde etiam potest reperiri denudatio à formis imaginarijs, ad hunc sensum, ut scilicet intellectus concipiat Deum, & res spirituales per modum remotionis, ut docet D. Thomas 1. parte quæst. 84. art. 7. ad 3. & alibi sæpe, de quo cognoscendi modo præcedenti capite latè differuimus. Tunc enim licet necesse sit dari operationem, & associationem phantasie circa objecta illa, quæ à Deo remouentur, tamen cognitio ipsa non concipit in objecto aliquid corporeum, & ideo non dantur phantasmata, aut formæ imaginariæ talis objecti sic cogniti: ut ex prælo docet Diuus Thomas loco proximè citato his verbis: *Deum, ut Dionysius dicit, cognoscimus, ut causam, & per excessum, & per remotionem; alias etiam incorporeas substantias in statu presentis vite cognoscere non possumus, nisi per remotiones, vel aliquam comparationem ad corporalia, & ideo cum de huiusmodi aliquid intelligimus, necesse habemus, conuerti ad phantasmata corporum, licet ipsorum non sint phantasmata.*

8. Hæc igitur cognitio ex parte quidem objecti cogniti nihil corporeum importat, ex parte tamen modi cognoscendi, dici potest, importare aliquid materialitatis, non quia modum aliquem materialitatis in objecto concipiatur; illum enim potius remouet, sed quia postulat per se coniungi cum operatione phantasie circa propria phantasmata corpora iam dicta: & in hoc consistit conuersio illa phantasmatica, quam docet D. Thom. esse necessariam, & de qua loquebatur Aristoteles, cum 3. de anima dixit: *Oportet intelligentem phantasmata speculari.*

9. Vnde hæc cognitio rerum spiritualium, potiorique titulo cognitio Dei, nullatenus est quid dicitur, & perfecta, sed potius valde imperfecta, & confusa, quatenus concipit Deum esse aliquid supra omnia alia, quæ potest attingere; atque adeo est cognitio valde adaptata caliginosæ illi cognitioni Mysticæ, de qua cap. præcedenti latè differuimus; quam imperfectam rerum spiritualium cognitionem à rebus corporeis, modo dicto, abstrahentem, ac supra illas se eleuantem, concedit expressè D. Thom. 1. parte, quæst. 88. art. 2. in corpore, & ad 1. & 3. contra sentent. cap. 45. quibus in locis Caietanus, & Ferrara aduertunt sententiam D. Thomæ re ipsa nullatenus discordare à sententia Scoti in 1. dist. 3. q. 2. conclusione 1. 3. & 4. assertentis, posse nos peruenire in statu viæ, ad conceptus de Deo proprios, qui creaturis non conueniant, licet non possimus aliquem conceptum proprium de Deo in particulari, hoc est perfectum, vsque ad vltimam Dei differentiam, aut quasi differentiam habere: & ita dicunt prædicti Auctores solum esse diuersitatem inter D. Thomam, & Scotum in modo loquendi; quatenus D. Thom. huiusmodi cognitionem imperfectam rerum spiritualium, & si earum propriam, quia tamen non pertingit vsq; ad vltimam earum differentiam in particulari, appellat cognitionem dumtaxat, quoad *an est, ita quia est?* Scotus verò eandem appellat cognitionem, quoad *quid est?* quia per eam saltim in communi, & imperfectè quid prædictæ res spirituales sint cognoscimus.

10. Conueniunt tamen, vterque Doctor, Angelicus, & subtilis, & cum eis ceteri Theologi, & Philosophi, in eo quod iam diximus, & ad propositum nostram pertinet, scilicet posse dari in via cognitionem propriam de rebus spiritualibus, & de Deo, per quam imperfectè, & veluti in confuso tales res, ut ab omnibus rebus corporeis separata, & eleuata, per viam remotionis cognoscantur. Et ad hunc sensum potest in contemplatione supernaturali, quæ secundum humanum modum fit, dari den-

datio à formis imaginarijs, quatenus scilicet per talem cognitionē omnia materialia, & corporea, imperfectionesq; creatæ à Deo, modo dicto, remouētur, formaturq; proprius, licet imperfectus, & confusus conceptus Dei, vt ab illis omnibus distincti, quāuis detur semper in hac contemplatione associatio phantasiae circa propria ipsius phantasmata corporea, quæ tamen associatio, & adumbratio multoties fere imperceptibilis est, vt re & docet noster Thom. à Iesu lib. 5. de diuina contempl. c. 1. circa finē, qui etiā in eodē lib. c. 10. optime explicat ex SS. Patrū doctrina, quomodo hæc notitia secludens ex parte obiecti oēs imperfectiones, possit in hac vita, modo dicto reperiri, §. 11.

Ex dictis elucidatur prior pars huius propositionis.

O Vibus suppositis, quod attinet ad primam partē huius propositionis, duplex illius sensus, & vterq; verissimus esse potest. Primus est, eū qui ad supernaturalis contemplationis, etiā illius, quæ secundum humanum modū fit, sublimitatem perueniturus est, debere non quidē habitualiter, sed actualiter, hoc est in ipso contemplationis actu, intellectu à formis, seu speciebus imaginarijs nudare ad hunc sensum, vt & si reuera cum phantasia associatione, atq; ad eō per conuersionē ad phantasmata operetur, tamen ex parte obiecti, nihil tale concipiat, sed in sola illa Dei cognitione confusa, & caliginosa sistat, in qua ipsam phantasiae associationē, seu adumbrationē, vt pote fere imperceptibile, non sentiat; quod quonā pacto connaturaliter fieri possit, paragrapho præcedenti explicuimus. Et ad huiusmodi denudationē sic explicatam positiuē (vt sic dicamus) debito tēpore querendam, Mysticus noster Doctor virum cōtēplatiuū instruit, quia (vt sup. n. 4. dicebamus) re vera est in nostra potestate, cū auxilio gratiæ, quod consonē ad connaturale hominis operandi modū à Deo tribuitur.

Secundus vero sensus eiusdē partis est, eum qui ad illius contemplationis supernaturalis, quæ supra humanū modū fit, sublimitatē perueniturus est, debere tunc intellectum à formis, seu speciebus, imaginarijs omnino nudatū habere, taliter, vt etiā phantasiae associationem, conuersionemq; proinde ad phantasmata excludat: quamuis, n. id secundum connaturale operandi modum contingere nequeat, quod tantum voluit D. Thom. & alij PP. ac Doctores supra nu. 6. citati, bene tamen secundum alium superiorem, & supra humanum modum; quod aperte docent SS. Patres, imo & Angelicus ipse Doctor, pluresq; alij illustres Doctores, præsertim Mystici, quorum testimonia statim referemus; tenentq; plures alij; cuiusmodi sunt noster Thom. à Iesu c. 1. de cōt. c. 1. & 2. noster Ioan. à Iesu Maria in Theol. Myst. c. 6. noster Hier. à Matre Deit. de Theol. Myst. in via vnit. c. 2. 3. 4. & 5. Ant. Sucq. in 1. Viæ vitæ æternæ lib. 3. c. 16. Greg. de Valer. to. 1. disp. 6. p. 1. punct. 3. Ragusa in 3. p. disp. 26. Molin. Carthusian. tr. 2. de or. c. 6. §. 1. liber qui inscribitur, *Ascensus Montis Sion, diæta 3. c. 4.* Aluarado to. 1. Artis bene viuendi lib. 2. c. 42. Luisius Legionensis in quadam nota marginali, quæ habetur in cap. 1. Mansionis septimæ S. Matris nostræ THERESIÆ, Basil. Legionens. in Defensorio cit. propositione 3. & in quibusdam annotationibus ad confessiones Beati Ildephonsi de Orozco n. 21. & 23. pluresq; alij Doctores.

Vnde quamuis hæc prima pars propositionis Mystici nostri Doctoris in hoc secundo sensu, qui strictior & rigorosior est, intelligatur, insignem hanc tot Sanctorū Patrū, illustriumque Doctorum approbationē, tam quoad rem, quam quoad loquendū

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
124

quendi modum obtinet. Cæterum ad hanc contemplationem supernaturalem hoc secundo modo sumptam, atque adeò ad hanc omnimodam denudationem sic acceptam positivè quærendam, nequaquam inuitat Mysticus noster Doctor, propter eas, quæ supra n. 5. diximus, sed solum docet, eam non impedire, seu remouere ea, quæ eius à Deo infusionem impedire possent. Superest autem modo, ut Sanctorum Patrum, ac illustrium Doctorum testimonia, in quibus eadem doctrina, & locutio Venerabilis N. IOANNIS de prædicta denudatione non solum in primo, sed etiam in secundo sensu iam explicato continetur, referamus.

§. III.

*Testimonijs Sanctorum Patrum prædicta doctrina,
& locutio comprobatur.*

14. **O**btineatque primum locum Ecclesiæ lumen D. Augustinus lib. 12. de Genesi ad litteram c. 12. & 26. ubi de eleuatissima contemplatione, quæ in hac vita haberi potest, loquens, sic habet: *ibi sine vlla corporis similitudine perspicua veritas cernitur, nulli opinionum falsarum nebulis offuscatur, ibi virtutes animæ non sunt oppressæ ac laboriosæ, & infra subiungit: Vna ibi, & tota virtus est, amare quod videtur, & summa felicitas est, habere quod amatur, quod etiam docuit tract. 102. in Ioannem his verbis: Cùm verò spiritualis experit omnia iudicare, ipse autem à nemine diiudicari, etiam si in hac vita adhuc velut per speculum ex parte respicit, tamen non nullo corporis sensu, nonnulla imaginaria cogitatione, quæ capit, aut fingit, qualescumque similitudines corporum, sed mentis certissima intelligentia Deum intelligit, non corpus ipsi, sed spiritum, &c.*

Sed latius, & expressius id ipsum docet lib. 9. confes. cap. 10. his verbis. *Dichæmus: Si cui fileat tumultus carnis, fileant phantasia terra, & aquarum, & aëris; fileant & poli, & ipsi sibi anima fileat, & transeat se non se cogitando: fileant somnia & imaginaria reuelationes, omnia lingua, & omne signum, & quidquid transeundo fit, si cui fileat omnino. Quoniam si quis audiat, dicunt hac omnia: Non ipsa nos fecimus, sed fecit nos qui manet in æternum. His dictis si iam tacent, qui exierunt aurem in eum qui fecit ea, & loquatur ipse solus, non per ea, sed per se ipsas, ut audiamus verbum eius, non per linguam carnis, neque per vocem Angelis, nec per sonitum nubis, nec per ænigma similitudinum, sed ipsum, quem in his amamus, ipsum sine his audiamus: sicut nunc extremum nos, & rapida cogitatione attingimus æternam sapientiam super omnia manentem; si contentur hoc, & subtrahantur alia visiones longè imparis generis, & hac vna rapiat, & absorbeat, & recondat in interiora gaudia spectatorem suum, ut talis sit sempiterna vita, quale fecit hoc momentum intelligentia, cui suspiramus, nonne hoc est: in gaudium Domini tui?*

15. **C**ontinuat Augustino eius perpetuus discipulus, & illustrator Angelicus Doctor D. Thomas in 3. dist. 34 q. 1. art. 4. his verbis: *In statu viæ Deum magis videmus cognoscendo quid non est, quam apprehendendo quid est; & ideo quantum ad statum viæ, ponitur cor in munditia, non solum à passionum illecebris, sed etiam ab erroribus, & phantasmatibus, & spiritualium formis, à quibus omnibus docet abscedere, Dionys. cap. 1. de Mystica Theologia, tendentes in diuinam contemplationem, & in eadem quaestione art. 2. sic inquit: In his autem, quæ supra rationem sunt, perficit fides, quæ est inspectio diuinorum in speculo, & in ænigmate, quod autem spiritualium quæ*

quasi nuda veritate capiuntur, supra humanū est modum: & hoc facit donum intellectus &c. quasi diceret, quod d. & si intellectus cum humano modo, tam in ordine naturali, quā in ordine supernaturali operatur, nequit spiritualia, quasi nuda veritate capere, sed in speculo, & ænigmate medijs phantasmatis, & formis sensibilibus, ut ipsemet S. Doct. locis supra n. 6. citatis, & alijs docet; at tamē quando intellectus supra humanum modum operatur, tunc phantasmatum, ac specierum sensibilibum vsu nequaquā indiget; idēque docet dist. 35. quæ. 2. articulo 2. quæstiuncula 2. in corpore, & ad secundam vbi auctoritatem illam Dionysij 1. cap. de cœlesti Hierarch, quod scilicet, *Impossibile est nobis aliter lucere diuinum radium, nisi varietate sacrorum velaminum circumuelatum*, sic explicat Sanct. Doctor, quod Dionys. loquitur quantum ad principium reuelationis diuinorum, in qua, quasi per sermonem quendam, nobis in signis, & figuris proponuntur, sed vterius de auditis sic per donum intellectus mens illustratur. Quam etiā doctrinam docuit de verit. q. 13. artic. 2. ad 9. vbi expressē asserit, species intelligibiles à Deo aliquando infundi sine villo phantasmatum aut imaginationis consortio: agit enim ibi de duplici raptu, quorum vnus est, quo mens rapitur, id est, alienatur, & omninō abstrahitur à sensibus externis ad imaginariam visionem; alter, quo abstrahitur, & rapitur à sensu, & imaginatione simul ad intellectualem visionem: Et hoc (inquit D. Thom.) dupliciter, vno modo secundum quod intellectus intelligit Deum per aliquas intelligibiles immisiones, quod est propriè Angelorum, & sic fuit extasis Ada. ut dicitur Genes. 2. in Glossa; qua extasis rectè intelligitur ad hoc immissa, ut mens ad participem Angelicæ Curie, & intrans in Sanctuarium Dei nouissimè intelligeret, &c. Vbi apertè docet Adam, modo Angelorum, sine vlla imaginationis cooperatione per species intelligibiles à Deo infusas, Deum fuisse contemplatum.

Eandem doctrinam habet D. Bernardus serm. 52. in Cantic. vbi sic inquit: *Moriatur anima mes morte etiam si diu potest, Angelorum, ut presentium memoria excedens rerum se inferiorum corporearumque non modo cupiditatibus, sed & similitudinibus exuat, sitque pura cum eis conuersatio, cum quibus est puritatis similitudo talis, ut opinor, excessus aut tantum, aut maxime contemplatio dicitur, rerum enim cupiditatibus viuendo non teneri, humana virtutis est, corporum vero similitudinibus speculari non inuolui, Angelica puritatis est. Vtrumque tamen diuini muneris est, vtrumque excedere, vtrumque seipsum transcendere est, sed longe vnum: alterum non longe. Beatus qui dicere potest: Ecce elongaui fugiens, & mansi solitudine, &c. Id ipsum docet sermone 35. in Cantic. his verbis: *Transisti carnis oblectamenta, ut minime iam obediās concupiscentijs eius, nec tenearis illecebris, perfecisti, & superasti te, sed nondum elongasti, nisi, & irruentia vndique phantasmata corporearum similitudinum transfolare mentis puritate preualcas, &c.**

Accedit D. Bonaventura itinere 3. æternit. distinct. 4. vbi sic loquitur: *Secundò modo fit hæc reuelatio æternorum siue visio intellectualis, ut dicit Ricardus, quando spiritus humanus per internam inspirationem suauiter factus, nullis mediantibus rebus visibilibus ad cœlestium cogitationem erigitur, sicut vidit Propheta, qui vidit in spiritu, & Aimo super Apoc. concordat vbi dicit: *Intellectualis visio siue reuelatio fit quandoque non per corporales res, nec per similes, sed ipsa veritas immediate manifestatur videntibus, &c.* Et itinere 3. æternit. distinct. 4. ar. 2. sic ait: *Quartus gradus secundum Ricardum est, qui in ratione, & secundum rationem formatur, quod vtiq; fit, cum semoto omni officio imaginationis solum alijs animus intendit,**

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

128

qua imaginatio nō nouit, &c. Et inferius subiungit: Hic gradus contemplationū perfectior est precedentibus, eo quod tam à corporalibus, quam à temporalibus magis elongatur. Vnde Ricardus dicit, quod in hac contemplatione animus humanus, primum pura intelligentia vititur, quia inuenit omnium imaginationis officio ipsa intelligentia nostra in hoc primo negotio se ipsa, & per seipsum in genere videtur, &c. Ad quod propositum ibidem, & ar. 4. multa subiungit, & de Theologia Mystica circa finem ait: Quod si etiam per amorem, & illuminationem diuinitus informam ab intellectu admixtio phantasia separaretur, semper tamen intellectus Deum modo finis, & limitato apprehendit, &c. Et de luminatibus Ecclesie serm. 2. de ingressu ad sapientiam sic ait: Ad istum saporem uuat superferri omnibus sensibilibus, omnibus occupationibus intellectibilibus, quæ sunt cum phantasmatibus, transire etiam angelicas intelligentias, ut possit cum Spiritu dicere: Inuenerunt me vigiles, &c.

18. Huic etiam sententiæ subscribit Hugo de Sancto Victore lib. 2. de anima cap. 20. his verbis: Redeat ad se mens rationalis, & colligat se in se, ut sine imaginibus corporum seipsum, & Omnipotentis Dei inuisibilem naturam considerare valeat, terrenarum phantasmatum imaginum, & quidquid terrenum cogitationi eius occurrat, respiciat, &c. Et clarius in eodem loco huiusmodi contemplationem explicat dicens: Cum enim caperit mens per puram intelligentiam semetipsam excedere, & illam incorporea lucis claritatem tota intrare, in actum inordinamenti excessu illa, quæ exsuperat omnem sensum, inuenitur, atque obtinetur, ut fiat filium in celo quasi hora dimidia, ita ut contemplantis animus nulla alterantium cogitationum turbatione turbetur, nihil sensualitatis, nihil illic agit imaginatio, sed omnis interior vis animi proprio interitū videtur officio.

19. Præterea Ricardus de Sancto Victore lib. 3. de contemplatione cap. 1. sic inquit: Quid hic facit phantasmatum corporalium creatrix, moderatrix, & reparatrix imaginatio, procedat procul ab hoc negotio tot phantasiarum formatrix imaginatio, quæ tot corporum formarum quotidie nouas creat, &c. Subiungitque, nihil hic profunt, imo multum obstant suorum formachrorum tam copiosa multitudo, &c.

20. Insuper Albertus Magnus lib. de adhaerendo Deo cap. 4. sic ad propositum proferunt loquitur: Felix ergo, qui per abstersionem continuam phantasmatum, & imaginum ac per introversionem, & sursumductionem mentis in Deum, tandem aliquando excitatur phantasmatum, &c. Et paulo inferius subiungit: Omnia igitur phantasmata, species, imagines, & formas rerum omnium citra Deum, à mente reijcias, ut in solo nudo intellectu & affertur, ac voluntate tuam pendeat exercitium circa Deum intrate, &c. Et paucis inceptis, sic concludit: Summo opere igitur necessarium est, ut audita, visa, facta, & dicta, & similia sine phantasmatibus, imaginibus, & occupationibus recipiantur, nec etiam ex consequenti, vel antea, vel postea super hoc phantasmata, & implicationes formentur, aut nutriantur, &c. Quam etiam doctrinam c. 8. & 10. repetit.

21. Consonat Sanctus Nilus cap. 63. de oratione, ubi sic inquit: Cum oras, ut sepe Deum in reipso, imò accede sine materia ad expertem materia, & intelligis, &c. c. 64. ait: Cum non potest inuidus Damon memoriam in oratione excitare, tunc temperationi corporis vim recipit, ut faciat aliquod inusitatum simulachrum apparere ad figurandum Deum, quomodo rem suam in stodia tua, mensura, tuam à nouissimis istis inter orandum custodi, &c.

22. Doctrinam hanc sapientissime docet, probat, ac defendit Dion. Cartusianus, necnon opuscul. de Vita in claustrum cap. vitimo, ubi loquens de contemplatione per se dicit, inquit

inquit. Interdum autem fit hoc sublimius, purius, atq; diuinius per species & radios intellectuales, hoc est per solam intellectualem illuminationē, & spirituales species, aut lumina infusionē, sicq; contingere solet per sonos perfectiss, heroicis, ac diuini, &c. Quod adhuc clarius docet in cōmentarijs Mysticæ Theologiæ art. 2. id ex Dionysio probans, & inter alia, sic inquit: Si sine phantasia nequit mens humana quidquam cognoscere, quomodo vera sunt, quæ de anagogica, ac pure mentali contemplatione, & superna illustratione Sancti locuti sunt, & scripserunt, &c. Nec minus clare idem statuit in commentario cœlestis Hierarchiæ art. 5. q. 6. nec nō, & in i. sententiarum dist. 2. alijsq; in locis.

Docet etiam id ipsum Doctor Ioannes Taulerus sæpissimè in suis operibus Mysti- 23.
cis, ut sermone vnico Dom. 1. post Natiuitatem, his verbis: *Vbi enim vires anima à cunctis operibus, & imaginibus abstrahuntur, ibi verbum istud profertur, &c.* Vbi ad hoc propositum multa subiungit, & clarissimè cap. 25. institutionum, nec non cap. 35. eiusdem libri, vbi sic ait: *Quod si querat aliquis, cur omnibus imaginibus renuntiandum sit? Respondetur eam ob causam, quod non nisi via quadam sine ad nudam, & simplicem veritatem, si ergo ad veritatem ipsam pertingere velint, paulatim abdicanda via est, &c.* Et inferius sic subiungit: *Ceterum tria sunt, ex quibus aduerri potest, quando prædictæ imagines abdicandæ sunt, &c.* Vbi de hoc latè, & eruditè tractat, signaque ad hoc cognoscendum, sicuti Venerabilis noster IO-ANNES constituit.

Accedit Rusbrochius de perfectione Filiorum Dei cap. 2. vbi agens de rebus, quæ 24.
reddunt hominem interitum, inquit: *Primum est, cor imaginibus vacuum, &c.* Et paulo inferius: *Est interna libertas, id est, vt absq; imaginibus, vel simulacris & impedimentis se se quis possit erigere in Deum in cunctis exercitijs internis, &c.* cap. 3. sequenti, homo contemplator sit liber, & expeditus ab omnib; semper in intima spiritus sui penetralia nudus, & imaginib; vacuus, &c.

Consentit sapientissimus ille Antistes Frater Bartholomæus à Martyribus 2. part. 25.
Compendij spiritualis cap. 11. vbi sic loquitur: *Imo tempore vnionis inter Deum, & animã quacung; licet bonæ imagines sunt, procul expellendæ, quia sunt media inter verumq;, idèd athleta huic peruenire cupiens (Deo ipsum trahente, atq; vocante) cum primum senserit se diuino amore vehementer inflammati ac sursum trahi, prope re scindat quaslibet imagines, festinetque ad Sancta Sanctorum, & ad internum illud silentium, in quo non humana, sed diuina dumtaxat est operatio, ibi enim Deus ipse est agens, homo verò patiens: nam dum vires anima silent, & à propria actione quiescunt, atq; ab omni deniq; externa imaginatione libera sunt, Deus ipse loquitur, easque mentis vires pro libito disponit, & afficit, nobilissimum opus in ea peragens, &c.* Et paulo antea dixerat: *O verè beata anima, quæ propria omni operatione seposita, in rememoratiua nudatur omnibus imaginibus, &c.* Id ipsum docet 2. part. compendij cap. 12. §. 1. vbi sic loquitur: *Evenit enim sæpissimè vt is qui rapitur, non solum cesset ab operationibus sensuum externorum, ita vt omnino ignoret quid extra fiat, sed etiam virtuti phantasticæ, ac imaginariæ actio sua penitus denegetur, adeo vt phantasia nullum irruere valeat, aut si irruat, non rationis, voluntatisq; superioris virtute prematur.*

Correspondentiam etiam huic testimoniorum catenæ apponat testimonium cœlestis 26.
nostræ Magistræ THERESIÆ, quæ capit. 27. suæ vitæ de hac altissima contemplatione loquens, sic inquit: *Deus quippe in intimo anima penetralibus id imprimit, quod eam vult intelligere, ac sine ulla imagine, aut verborum forma id representat: hic modus*

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica
NVI
128

quo Deus animam intelligere facit id quod vult, nec non magis, ac veritates & mysteria, imprimi nō
setur: nam scpe, hoc est, tum cum mihi Dominus aliquam visionem, quam Maestas eius mihi repre-
sentare dignatur exponit, tali modo id fieri solet: & hic modus esse videtur, in quem se eadem
minus potest ingerere. Hac quippe visionis & locutionis species, est quid ita spirituale, ut nulla, nec
iudicio, in potentijs aut sensibus sit concitatio, & qua aliquid ad rem suam spectans demon possit dis-
cere. Ex quibus omnibus prima pars huius propositionis Mystici nostri Doctores,
quæ de imaginum, ac phantasmatum denudatione agit, satis superque, tam quoad
rem, quàm quoad loquendi modum tot Sanctorum Patrum illustrium; Doctorem
testimonijs comprobata manet.

276. Nec ex huiusmodi doctrina sacrarum imaginum extenarum vsus, ac debita re-
verentia etiam perfectis, & contemplatiuis interdicitur, imò potius debum earum
vsus, & cultum Mysticus noster Doctor tuadet, ut infra ostendemus, sed solum cum
prædictis Sanctis Patribus, & Doctoribus intendit Ven. noster IOANNES, imago-
nes internas rerum corporearum, & has non semper, sed in ipso contem-
plationis per-
fectæ actu, denudandas esse; quomodo autem vir perfectus circa extenarum imagi-
num vsus se gerere debeat, infra, in propositione citata ex professo declarabitur.

§. 1V.

*Animaduersio circa statutam doctrinam val-
de notanda.*

283. Cæterum adhuc circa internarum imaginum denudationem, valde oblectan-
dum est, in earum numero nequaquam computari voluisse Mysticum nostrum
Doctorem, Christi domini eiusque humanitatis imagines, ita ut etiam in sublimi hac
contemplatione semper denudandæ sint, quamuis etiam aliquando eas dimitteudas
esse asserat, quoties scilicet ipsemet Deus ad puræ diuinitatis sublimem contem-
plationem mentem eleuat: quam doctrinam expresse tradidit lib. 3. operis quod intitu-
bitur, *Ascensus Montis Carmeli*, cap. 1. his verbis: Hoc autem studium obliuiscendi ac reliquendi
notitias & figuras, nunquam de Christo eiusque sacratissima humanitate intelligi debet. Licit
nim interdum in contemplationis culmine, & simplici diuinitatis intuitu sacratissima huius hu-
manitatis non recordeatur anima, eo quod propria sua manu subleuauerit Deus spiritum ad eam
quasi confusam, & valde supernaturalem notitiam; verum & industria data que operatur
uisi nullo pacto, ac nulla ratione expedit, siquidem eius intuitus, amor & que meditatio ad om-
nium bonum promouebit, illiusque ad inuicula facilius vnionis fastigium conscendet. Clarum est enim
quod quæuis aliæ visibiles & corporeæ res obliuione sepeliri debeant, eo quod vnionem præpediant, ne-
quaquam tamē in hoc numero reponendus est ille, qui ob remedium nostrum homo factus est, qui
veritas, osium, via, & dux ad omnia bona. Quibus verbis nihil clarius, nec conuenientius
pro hac re dici potest.

190. Vnde eandē prorsus doctrinam docet S. Mat. N. THERESIA, quæ & si valde re-
prober eorū opinionē, qui humanitatis Christi Dñi imagines data opera ab his, qui
ad sublimis contemplationis statum iam accedunt, vel peruenerunt, relegandas esse
sentiant; tamen non propterea negat, imò potius expresse concedit aliquando in
sublimi contemplatione huius sanctissimæ humanitatis præsentiam dimitteudas esse
se; vel, ut melius dicam, vi huius sublimis contemplationis diuinæ omnes fecerunt.

me, & imagines etiam Domini, & Saluatoris nostri Iesu Christi à Deo remouentur, vt manifestè constat ex eius expresso testimonio in eodemmet loco, vbi de hac re ex professo agit; & prædictam opinionem reprobatur, nempe c. 22. suæ vitæ, vbi post eius longam reprobationem, vt plenius suam mentem explicaret, sic subiungit: Hoc autem punctum bene velim intelligi, & vnam me commode possem declarare. Cum enim omnes potentias Deus suspendere vult (sicut ex orandi modis, quos hæcenus declarauimus, perspicue videre fuit eas suspendi) tunc certum est, etiam nobis inuitis & reluctantibus, corpoream hanc præsentiam humanitatis Christi tolli, sed tollatur parum refert: salix & optanda est huiusmodi iactura, cum per eam magis fruamur eo, quod videbatur amitti; tunc quippe anima totam se impendit, amando, quem intellectus cognoscere tam operose studuit, & amat id quod minime potuit comprehendere, & fruitur eo quo tam bene frui non posset, nisi se ipsam perderet, vt se (vt dixi) magis lucrifaceret. Sed vt data opera & studio assuesceremus, ex omnibus nostris viribus non conari sanctissimam hanc humanitatem semper præ oculis habere (& faxit Deus semper eam præ oculis haberemus) hoc inquam, mihi prorsus non placet; atque hoc est animam velut in aëre suspensam (vt vulgo dicitur) tenere: videtur quippe omni fulmine & adminiculo carere, quantumuis Deo seputet plenam esse, &c. Idemque docet Mansiones 6. cap. 7. vbi de hac eadem præsentia Christi Domini loquens, sic subiungit: Si fortè Dominus eam exinde suspendat, per me licet, suspendat; nam, quamlibet ipse nolit, faciet is eam relinquere eid, in quo iam de factò erat.

Id ipsum cum eodem temperamento docuit sæpè iam citatus Antistes Frater Bartholomæus à Martyribus 2. parte compendij cap. 11. §. 2. pagin. 97. his verbis: Multorum sententia fuit hanc vnionem quamuis esset, à quibuscumque imaginibus posse impediri, licet essent imagines ipsæ vtilis, quæ animam ipsam disposuerant, vt imagines mysteriorum humanitatis Christi, & etiam diuinorum attributorum: hoc tamen caute intelligendum est, ne erroris existat occasio, si enim intelligamus has imagines, dum se offerunt intellectui animæ iam in mediâ quiete quiescentis, ac fluentis vnione diuina pura, non esse tenaciter recipiendas, nec morose eo temporis articulo illis vacandam, aut rebus quas illa representant, sed reuera claudendos esse ad eas mentis oculos regulariter loquendo, verum hoc fatemur necesse est: diuertere enim ad eas morose impedit progressum immediatè vnionis cum Deo. Si autem intelligamus has imagines quotiescumque occurrunt purè contemplanti, atque amanti Deum, impedire, hebetereque vigorem, ac perfectionem vnionis, credo falsum esse: experientia enim constat hoc sæpè euenire, cum homo in solum Deum toto mentis actu fertur; sit enim, vt eo tempore raptim occurrat intellectus hac imago, videlicet hic Deus pro mi homo factus est, ac crucifixus, hæc namque imagines non solum non impediunt, verum etiam promouere, & augere solent vnionem amoris, atque admirationis suspensivæ, imò nec imago peccatorum raptim transiens offendet, videlicet, hic Deus tot crimina pro sua benignitate condonauit, nam hæc imago non perturbare, sed quietem mentis occasionaliter adaugere solet, dum modo homo tunc non descendat ad specialem ipsorum considerationem, sed mox resiliat in fontem aquæ viuæ, &c. Quibus in verbis Apostolicus hic vir rem hanc optimè explicat, ita vt nihil addendum super sit, cum prædicto namque temperamento omnia euitantur inconuenientia, sicut etiam ex doctrina Mystici nostri Doctoris, quæ cum hac, & cum ea, quam ex HERESIA nostra retulimus, omninò coincidit, vt ex eius adducto testimonio manifestè constat. Id ipsum docuit D. Bonaventura de Theologia Mystica part. 3. Talerus cap. 25. institutionum, Molina Carthusianus tractatu 2. de oratione capite 6. §. 4. alijque Doctores.

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
129

32.

102

Ex dictis deducitur, doctrinam hanc longissimè abesse ab octavo illo errore Be-
guardorum, & Beguinarum, quem damnat Concilium Viennense, & Clemens V.
in Clementina ad nostrum de hæreticis, ubi prædictum errorem talem fuisse dicitur,
quod scilicet in elevatione corporis Iesu Christi non debent alii gere, neque
eidem reuerentiam exhibere, asserentes, quod esset imperfectæ unitatis, si à pa-
ritate, & altitudine suæ contemplationis tantum descendere, quod circa mini-
sterium, seu Sacramentum Eucharistiæ, aut circa passionem humanitatis Christi
aliqua cogitarent.

Hunc ergo errorem à doctrina tradita longissimè abesse satis constat: prædicti
namque hæretici exteriorem cultum, & reuerentiam sanctissimo Eucharistiæ Sacra-
mento debitam, necnon & omnem memoriam humanitatis Christi Domini, ad huc
qui ad contemplationis statum peruenissent, volebant habitualiter excludere, hoc
autem nullatenus prædicti Doctores Mystici, & cum eis Venerabilis noster IOAN-
NES supra, nu. 28. adducto, tum etiam ex multis alijs, quæ in eius operibus frequen-
ter inueniuntur, cuiusmodi est illud, quod habetur in lib. .1. Alcenius Montis Car-
meli cap. 32. ubi loquens de ipso tempore contemplationis, sic inquit: Tunc enim tem-
poris semper conandum & laborandum est, ut in quiete intellectus permaneat, nullas alias formas,
figuras notitiasque particulares intermiscendo, nisi fortè hoc cursim admodum fiat, & cum valde
exiguò studio; nam hoc faciendum est cum quadam amoris suavitate ad se amplius inflamma-
ndum. Cæterum extra hoc tempus in omnibus suis exercitijs & operibus uti debet memoriam, &
bonarum meditationū adminicula, idque eo modo & modo, quo maiorem deuotionem & ritua-
litatem senserit: singularissimè vero uti debet memoria & meditatione vitæ, passionis & mortis Domini
nostri Iesu Christi, ut actiones suas, exercitia & vitam illi valeat conformare, &c. Et cap. 7. eiu-
dem libri loquens de exercitio imitationis Christi, sic inquit: Quod si in hoc exercitio
fuerit defectus & negligentia (quod est summa omnium radiceque virtutum) omnes isti alij modus
nihil aliud sunt, quam radice prætermissa ramusculos consecrari, ac proinde in hac via non pro-
ficere, licet huiusmodi sublimes habeant considerationes & communicationes. Verus enim in via
spirituali progressus, non reperitur, nisi in Christi imitatione, qui est via, veritas & vita, & non
venit ad Patrem, nisi per ipsum, Ego sum via, veritas, & vita, nemo venit ad Patrem nisi per
me. Et in alio loco dicitur, Ego sum ostium: per me si quis inire oierit, saluabitur. Quod
omnem spiritum, qui ad Deum ire cupit per dulcedines, commoditatesque & Christum imita-
ri recusat, minimè bonum iudicarem.

33.

Quæ testimonia valdè notanda, & perpendenda sunt, quia ex eis euidenter appa-
ret quantum aduerferet doctrina Mystici nostri Doctores erroribus prædictorum
hæreticorum, cæterorumque, qui Illuminati dicuntur. Solum ergo IOANNES noster
alijque Doctores Catholici asserunt, in illo tempore perfectæ contemplationis, quando
scilicet Deus mentem ad solius diuinitatis cognitionem eleuat, formas rerum co-
preatū relinquendas esse, internas verò imagines humanitatis Christi, siue sine eorum
cooperatione, & ministerio phantasmatum, siue purè intellectuales (ut reuera esse
possunt) solum cum temperamento iam explicato admitti debere. Et hæc de
prima parte huius propositionis.

(.)

S. V. 2.

s. V.

Secunda propositionis pars declaratur, & elucidatur.

34
QUOD verò attinet ad secundam eiusdem propositionis partem, in qua Myrticus noster Doctor asserit eum, qui ad sublimem hanc contemplationem iam perueniturus est, debere intellectum ab actibus discursivis denudare, & in simplici quodam veritatis æternæ intuitu permanere, duplicem etiam sensum, & utrumque verum potest habere.

Primus est, quod loquendo de contemplatione supernaturali, quæ fit secundum humanum modum, debet dari denudatio ab actibus discursivis ad hunc sensum, quod scilicet, & si iam præcesserint tales actus, tum tamen iam non remaneant, sed sola simplex, & uniformis veritatis æternæ intuitio; quam doctrinam expressè docet D. Thom. ex D. Dionys. 2. 2. quæst. 180. art. 6. ad 2. his verbis: *Oportet, quod in anima, antequam ad istam uniformitatem perveniatur, remoueatur secunda difformitas, quæ est per discursum rationis. & hoc idem contingit, secundum quod omnes operationes anima reducuntur ad simplicem contemplationem intelligibilis veritatis. & hoc est, quod secundo dicit, quod necessaria est uniformis conuolutio intellectu alium virtutum ipsius ut scilicet cessante discursu, figatur eius intuitus in contemplatione vnius simplicis veritatis, &c.* Quam etiam doctrinam expressè tenet in 3. dist. 35. q. 1. artic. 2. quæst. iuncula 2. in corpore, vbi contemplationem ab inquisitione rationis, seu discursu, tanquam terminum illius distinguit, & deinde in solutione ad primum asserit, hominem, quoad hunc actum contemplationis modum cognoscendi Angelorum per simplicem intuitum attingere, sic enim habet, *ad primum dicendum, quod homo in quantum est contemplativus est aliquid supra hominem, quia in intellectu simplici visione, continuatur homo superioribus substantijs, quæ intelligentia, vel Angeli dicuntur, &c.* Similiaque docet in 2. dist. 10. q. 1. artic. 4. ad 2. & 2. 2. quæst. 9. art. 1. ad 1. & super cap. 7. & 11. de diuinis nominibus.

35
 Consonat D. Augustinus lib. de quantitate animæ cap. 33. vbi contemplationem vocat *Mansionem quandam serenitatis, & æternitatis afflatum.* Quod etiam docuit D. Bernardus lib. de scala claustrali, contemplationem sic diffiniens: *Contemplatio, est mentis in Deum suspensa eleuatio.* Et libro 2. de consideratione ad Eugenium: *Est (inquit) vnus certus intuitus animæ, de quacumque re, siue apprehenso veri non dubia.* Quem contemplationis actum D. Dionysius capite 4. de diuinis nominibus appellauit motum circula-rem, iuxta expositionem D. Thom. dicta quaest. 180. artic. 6. eundemque actum comparat Ricardus de Sancto Victore citatus à Suarez tom. 2. de Relig. lib. 2. de oratione cap. 10. quieti quam nonnullæ aues interdum in alta regione æris retineant, vbi postquam ascenderunt, quasi suspensæ immobiliter in vno loco manent; ac random doctrinam hanc docent communiter omnes Theologi, vt videre est in Suarez libro 2. iam citato capite 9. & 10. & idè sumpta hac parte propositionis in hoc sensu, ad eò vera est, vt nullatenus possit ab aliquo viro mediocriter docto de ea dubitari.

36
 Secundus verò eiusdem secundæ partis huius propositionis sensus est, quod in contemplatione illa supernaturali, quæ fit supra humanum modum, quæque ad donum intellectus valde eleuatè operantem pertinet, iuxta ea, quæ diximus supra numero

13.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

129

numero 3, non datur discursus aliquis, sed sola simplex, & nuda veritatis æternæ intuitio, & idèò debere eum, qui hunc contemplationis sublimem gradum impedit non vult, sed se ad illud debito modo disponere, debere, inquam, actus ratiocinatorios, seu discursiuos relinquere, vt sic simplicem hanc veritatis æternæ intuitionem à Deo infusam sine impedimento recipere possit.

37. Quam doctrinam verissimam esse in dubium verti non potest: si enim contemplatio illa supernaturalis, quæ secundum humanum modum fit, cum sit longè hæc inferior, discursus imperfectionem secum conuoluntanter non admittit, quanto magis supernaturalis hæc contemplatio, quæ supra humanum modum est, atque adeò longè eleuatur imperfectionem hanc omnino excludet, ita scilicet, vt nullo modo ex vi sua discursiuos actus siue antecedentes, siue concomitantes exigat, sed modum operandi supra humanum modum, atque adeò non per discursum, sed ad modum Angelorum per modum simplicis intuitionis importer.

38. Vnde doctrinam hanc expressè docet D. Thom. in 3. dist. 34. quæst. 1. art. 2. in corpore his verbis: *Quod autem spiritualia quasi nuda veritate capiuntur, supra humanum modum est, & hoc facit donum intellectus, qui de auditis per fidem mentem illustrat, vt dicit Gregorius, vbi particula illa quasi nuda veritate, ad propositum perpendenda est, sed clarius id ipsum expressit Sanctus Doctor in eodem 3. distinct. 35. quæst. 2. art. 2. quæstionculâ 1. in corpore, vbi sic loquitur: Si aliqua sunt, quæ statim sine discursu rationis apprehenduntur, horum non dicitur esse ratio, sed intellectus, sicut principia prima, quæ quisque statim probat audita, sicut autem mens humana in essentiâ rei non ingreditur nisi per accidentia, ita etiâ in spiritualia non ingreditur nisi per corporalia, & sensibilibus similitudines, vt Dionysius dicit. Vnde fides, quæ spiritualia in speculo, & anigmate quasi inuoluta tenere facit, humano modo mentem perficit, & idèò virtus est, sed si supernaturali lumine mens in tantum eleuatur, vt ad ipsa spiritualia aspicienda introducatur, hoc supra humanum modum est, & hoc facit intellectus donum, quod de auditis mentem illustrat, vt ad modum primorum principiorum statim audita probentur, & idèò intellectus donum est. Quibus verbis nihil ad propositum nostrum expressius, & efficacius dici potuit, quod etiâ à fortiori conuincitur, ex his, quæ numero præcedenti circa contemplationem, quæ secundum humanum modum fit, diximus.*

39. Vnde in quouis sensu intelligatur prædicta propositio Mystici N. Doctoris, nempe siue intelligatur de contemplatione supernaturali, quæ fit secundum humanum modum, siue de alia eleuatione, quæ humanum modum excedit, verissimam, & indubitaram doctrinam de denudatione actuum discursus, siue ratiocinationis continet, vt mirum sit potuisse aliquem Theologum hoc in dubium reuocare. Et quauis ex testimonijs adductis satis superque id ipsum probatum maneat, aliqua tamen alia subiungemus, in quibus eadem doctrina, & loquendi modus expressè continetur.

§. VI.

Pluribus Sanctæ Matris nostræ THERESIÆ, & aliorum Doctorum testimonijs eadem doctrina comprobatur.

Hanc

Hanc ergo doctrinam, sapissimè docet S. Mater nostra THERESIA, præcipuè
 verò cap. 10. suæ vitæ, ubi de hac contemplatione sic loquitur: *Voluntas quippe
 amat, memoria propè amissa esse videtur, intellectus (quantum mihi videtur) non discurrit, non ta-
 men amittitur: sed ut dico non operatur, ac est velut consternatus præ multitudine eorum que in-
 telligit: vult enim Deus eum nosse se nihil eorum, que Maiestas ipsius ei representat, intelligere, circa
 quem locum marginalem quandam notam sapientissimus Magister Luitius Legio-
 nensis apponit his verbis: Dicit intellectum non operari, quia ut dixit, non discurrit ab vna re
 ad aliam, nec aliquas considerationes elicit; quod boni ei obiecti magnitudo, tunc eum totum occupet:
 respicit tamen & realiter operatur quod oculos in id, quod ei representatur coniiciat, & cognoscat
 se id, quomodo sit intelligere non posse. Cum ergo ait intellectum non operari, significare vult,
 eum non discurrere, sed velut consternatum manere, præ multitudine eorū que intelligit, id est, præ
 magnitudine obiecti quod videt: non quod multa de eo intelligat, sed tantum quia id tam magnum
 in se esse videt, ut penitus id intelligere non possit.*

Idem expressè docet eadem Sancta THERESIA Mansione 4. cap. 3. ubi sic loqui-
 tur: *Quod autem conuenientius ac potius facere possit ac debere putem animam illam, quam in
 hanc mansionem Dominus introducere est dignatus, est hoc quod dixi, adhuc: ut sine vlla violentia
 ac strepitu discursum intellectus constringere, ac velut colligare procurat, non tamen eum suspendere,
 vti nec cogitationem: quanquam bonum est, meminerit se in Dei presentia & conspectu agere,
 & quis sit iste Deus, si vero illud ipsam quod in se sentit, ipsam absorbeat & inebriet, per me licet;
 sed intelligere ei nolit quid sit, quia id voluntati datum est finat ergo eam frui eo quod habet, sine eo
 quod ad hoc vllam adhibuerit industriam, sed tantum verba aliquo amorosa proferat &c. Et in
 libro vitæ perfectionis cap. 27. sic loquitur: in contemplatione perfecta, magnitudo quoque
 illius loquitur, ei intellectum eius eleuando, cogitationem velut colligando & verbum ei de ore (ut
 vulgo dicitur) rapiendo ita ut tamen si hic velit loqui plane non valeat nisi summa cum difficultate,
 sentit itaque se à diuino hoc Magistro, sine vlllo verborum strepitu tum edoceri, potentias animæ ele-
 uando, tunc quippe si operarentur, plus obissent quam prodissent, &c. Et statim subiungit: Hac
 perfecta contemplatio est, carissimam vero intelligetis, et qua sit inter eam & mentalem ora-
 tionem differentia: hac namque in eo sita est, (sicut iam supra dixi) ut cogitemus & intelligamus
 quid & quocum loquamur, & quoniam ipsi simus, qui cum tam magno & potenti Domino loqui
 audeamus. Hoc & alia id genus cogitare oratio mentalis est; orationem vero Dominicam, & Salu-
 tationem Anglicam, aut aliud quodcumque legere oratio vocalis est. In duabus huius rebus aliquid
 quidem cum Dei gratia, ipsa per nos possumus: sed in contemplatione, de qua modo loquebar, nihil
 omnino. Maiestas illius est, qua omnia peragit, & illius hoc est opus, naturam nostram longe tran-
 scendens, &c.*

Vnde capite 15. suæ vitæ reprobat pro tempore huius contemplationis actus dis-
 cursiuos sic asserens: *Sciat, nihil tunc apud Deum per violentiam & magnam corporis conten-
 tionem obtineri: hac quippe sunt velut vasta quadam signa temere congesta ad scintillam hanc ex-
 stinguentiam. Ipsa igitur hoc intelligat & cum humilitate dicat: Domine quid ego hic facere possum?
 & de intellectu non magno opere labores, quod ut vexator sit & importunus, &c. & cap. 12. suæ
 vitæ sic de hac contemplatione loquitur: In Theologia Mystica, de qua ante loqui coeperam,
 suam intellectus operationem amittit, quia Deus ipsum suspendit, vti postea latius ostendam. Præ-
 sumere porro, aut cogitare, posse nos per nos intellectum nostrum suspendere, plane nos, ut dico, non
 oportet; vti nec operationem eius omittere, hoc quippe si fecerimus, instar statuarum insensibiles,
 stupi-*

13.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
124

Stupidi, & frigidi manebimus, & nec vnum, nec alterum faciemus. At cum Deus Opt. Max. intellectum suspendit & sistit, ei admirandi, & in qua se interim occupet materiam dat; & efficit ut, etiam sine mentis discursu brevissimo tempore, plus intelligat, quam nos omni nostra terrena diligentia & studio adhibito, plurimum annis possumus comprehendere, &c.

43. Circa quem locum citatus Magister Luissus Legionensis in Marginali nota, sic inquit: Verum Deū suspendere cogitationē vel intellectum, de quo loquitur Sancta Mater, quodque mysticam Theologiam vocat, nihil est aliud quam simul illi representare plures res supernaturales, & diuinas, magnamque luminis copiam ei infundere, vt simplici quodam intuitu & sine ulla discursu, sine consideratione & labore eas videat: idque tanta vehementia, vt alij rei cupiam attendere aut inde diuertere se nequeat. Nec in solo visu & admiratione res hac terminatur, sed lumen etiam quoddam ad voluntatem deriuatur, & ignis quidam in ea nascitur, qui eam amore succendit: alii, vt qui hoc patitur, eo quo patitur tempore, intellectum habeat fixum in eo, quod videt, & hoc ipse obstupentem voluntatem amore eiusdem aestuantem, & memoriam penitus otiosam: Anima namque presenti fruitione occupata, aliam memoriam nō admittit. Hanc ergo eleuationem, vel suspensionem, ait esse supernaturalem, scilicet animam nostram in ea magis proprie pati, quam egredi: docetque neminem presumere debere, vt animam eo modo suscollat, antequam à Deo suscollatur: primo, quod id nostram omnem industriam excedat, vnde incassum erit. Secūdo quia id ex humilitatis defectu fiet. Plura alia testimonia celestis nostræ Magistræ euidenter possemus, in quibus eandem tradit doctrinam, quæ tamen prolixitatis cauitate dæ gratia, & quia ea, quæ retulimus satis superque intentum nostrum probant, omittimus.

44. Id ipsum optima comparatione explicuit sæpe citatus Antistes Frater Bartholomæus à Martyribus 2. parte compendij cap. 13. §. 3. his verbis: Cū ergo ardenter amantes, Deum intimè sentiant, vt dictum est, merito Deum videre dicendi sunt, similes namque sunt paruulo matrem amplexanti, vbera sugenti, qui plerumque nil videt, aut audit, aut saltem se videre, & audire non iudicat, experimentaliter solum delectatione, & lætitiâ occupatus: par est affectu alius cognitio Theologorum Mysticorum delitijs affluentium super dilectum suum, &c. cap. 12. circa finem, sic inquit: Oratio est eleuatio mentis in Deum, ergo perfecta oratio perfecta est eleuatio, hac autem non fit nisi amoris, ac desiderij vehementia, licet orans non intelligat se vni quid postulare. Vnde Beatus Antonius dicebat eum, qui perfecte orat non intelligere se aliquid petere, non enim orans supra se reflectitur, non componit, aut diuidit, sed puro simplici que amoris actu soporatur cum Propheta dices, in pace in id ipsum dormiam, & requiescam. Et hac est plena pars summa huius vite felicitatis, qua omnem sensum excuperat, &c. Et cap. 12. eiusdem compendij discursiuos actus à contemplatione excludit, eam ex hoc à meditatione distinguens, his verbis: Meditatio, cum sit certa veritatis inquisitiua, laborat cum fructu, contemplatio circumuolat sine labore, cum fructu tamē maximo: non enim moratur in inquisitione, sed in admiratione, meditatio si debite fit, transit in cōtemplationem, facta namque secula veritatis inquisitione, denudatū in super vehementi studio rerū quidditatibus ab omnibus accidentibus, & circumstantijs generatur ex ea assiduitate quidam habitus, purificatur lumen intelligentiæ, tantoque fit acutius diuinis spectaculis inspicendis, quāto à sensibilibus est liberius: contēplans enim, vt dicit Augustinus de Trinitate, similis sit homini in excelsi montis cacumine residenti, quo nec nebes, nec venti attingunt, ideo ibi liberius oculos potest circumagere, & ad serenum solis iubar extenderet, ob cæli puritatem, & tranquillitatem Religionis, ita quādiu menti licitum est in arce intelligentiæ suæ

de lapsu ad inferiora morari, libero intuitu poterit diuinas perfectiones contemplari. &c. Et paucis interpositis subiungit: Contemplatores ergo viri habitant in regione aeternitatis, & perspicuitatis, positi namque sunt extra omnem fluctuationem, & desideriorum confusio- nem infinitam, & in auram quandam libertatis serenam euolantes assurgunt, quorum vita non minus differat à reliquorum hominum vita, quam ipsi homines à pecoribus, &c.

Eandem doctrinam tradit noster Hieronymus à Matre Dei, alias Gratianus, in annotationibus ad cap. 6. libri S. Matris nostræ THERESIÆ, qui inscribitur Conceptus amoris diuini, super Cantica, in illo ergo loco, sic inquit prædicitus auctor. Quamuis videatur animam non operari, dum in ista diuina inebriatione constituta est, nunquam sanè in rebus maioris momenti occupatur quam eo tempore. Tamen enim sensus exteriores, imaginatio, & appetitus sint velus somno oppressi, & otiosi; at intellectus & voluntas sunt in eminenti operatione detenti. Intellectus siquidem occupatur in intelligendo Deum, & attente auscultat quid ibidem ei Deus loquatur, & diuinum lumen recipit, ac intelligit ordinem charitatis, quem ei eo puncto temporis ostendit. Verum quidem est, non operatur cum discursu, nec meditatione, inquirendo seu deducendo vnam rationem ex altera, sed persistit cum attentione intelligendo. Et hæc est ratio cur nonnunquam B. Mater Theresia, & alia persona spirituales asserant, intellectum velut colligari, nec eum tunc temporis operari: dicere volunt, non discurrere, nec meditari nec operari vti alia operari consuevit, non secus ac quando quis ingrediens cubiculum alicuius Pictoris, in quo sunt diuersa, ac præstantes pictura, de vna vadit ad aliam, suum proferens sensum de vnaquaque illarum; at vbi in excellentem aliquam incidit imaginem, hæret animo si spensus contemplando eandem, nec vltra os aperire valet ad eam extollendâ licet eam aspiciendo demoretur: voluntas amat quidem at in solo Dei amore hærens, &c. Et statim subiungit: Aptius sane exemplum pro hac re non inuenitur quam infantuli obdormientis, cui Mater imponit vber in os: vere enim iugit, trahit & deglutit lac, tamen si ex eo quod dormiat, nescit quoniam il modo fiat, &c.

Denique cæteri omnes Sancti Patres, & Doctores, quorum testimonia supra adduximus asserentium debere reperiri in hac sublimi contemplatione corporearum imaginum denudationem, eisdem in locis asserunt, debere etiam reperiri denudationem ratiocinationis, seu actuum discurrendi, & in sola, & quieta veritatis æternæ intuitione, & contemplatione debere mentem permanere, vnde ab alijs testimonijs pro hac referendis prolixitatis euitandæ gratia abstinēbimus.

§. VII.

Tacita quadam obiectio præcluditur.

NEQUE ex hoc quod ab huiusmodi contemplatione actus discursiui excludantur, excluditur memoria, & attenta consideratio humanitatis Christi aliorumque mysteriorum eius, vt passionis, mortis &c. Hæc namque memoria sine discursu potest in sublimi contemplatione optimè haberi, vt expressè docet Sancta Mater nostra THERESIA cap. 7. Mansionis sextæ, vbi sic loquitur. Iam nouistis, aliud est per intellectum discurrere, aliud vero, memoriam intellectui quid representare. Meditationem esse censeo, per intellectum circa rem aliquam discurrere hoc modo. Incepimus cogitare gratiam, quam Deus OPT. MAX. nobis tum fecit, cum Filium suum vnigenitum nobis dedit, neque in hac sistimus, sed vltius pertransimus. Et est hoc mirabile & valde meritorium

B.
Joannis
à Cruce

Opera
mystica

NVI

124

orationis genus. Et est hac oratio quam dico merito illas dicituras se tenere non posse, quas ad res supernaturales Dominus euexerit & ad perfectam contemplationem, ac sine causa dicit se in hisse mysterijs aisu manere, eaque sapius ob oculos & in memoria habere non posse, ac praesertim cum Ecclesia Catholica eadem recolat. Neque vllatenus fieri potest, vt anima, quae tam multa à Deo accepit tam praecleara amoris indicia memoria sua excidere patiatur: sunt quippe velut vna quaedam sensilla ad amorem, quo Dominum suum prosequitur, magis in ipsa accendendum: nisi quod seipsum non intelligat. Hec namque mysteria modo quodam perfectiore intelligit, cum intellectus eadem ipse vultu praesentet, itaque hac eius memoria insculpta maneat, vt vel vnica Domini in horto prostrati, & sanguineum sudorem exsudantis aspectus & consideratio, nimis quam satis sit ad illam, non ad vnam solum horam, sed ad multos quoque dies, absorptam detinendam. Illico voluntas huc accurrat, licet nō cum illa sensibili teneritudine, vt pro tam singulari benignitate ei, vel in aliquo seruire, & pro eo vicissim per nossum quid pati desideret, qui tam multa, tamque atrocita pro vna pertulit, & alia eiusmodi, in quibus & memoria, & intellectus occupatur. Et hoc in causa esse credo cur vltimius insuper passione discurrendo progredi nequeat, hoc quoque eam credere facit, quod de illa cogitare & meditari prorsus nequeat. Et si quidem de ea non cogitet, certe bonum est cogitare pro occurrente namque, id per quantumcumque, sublimem orationis modum, inuicem impediendum, nec possum dicere, bene enā agere, quod frequenter in ea recolenda sese non exerceat. Si forte Dominus eam exciderit, suspendat, per me licet suspendat, nam quamlibet ipsa noluit, faciet in eā relinquere id in quo de subleuaret. Et hūc procedendi modū, nullatenus aliquid impedimentū, verū in signe ad omnia bona generalia adiuuentū esse, mihi certissime persuadeo. Quod sane non esset, si se in disturrendo, (vix inuiso dicitū) multum fatigaret, at quisquā iam ad maiora peruenit, penitus id faceret, vt quidem pato) non poterit, &c. Quibus in verbis expressè docet, quoniam pacto sine actibus discursibus, memoria, & consideratio Mysteriorum humanitatis Christi Domini in contemplatione perfecta reperiri possit. Vnde ex eo, quod Mysticus noster Doctor de meditationem discursuum pro tempore huius contemplationis suadeat, nequaquam hanc memoriam reiiciendam esse docet, vt potè cum hac sublimi contemplatione compatibilem, sed circa hoc regula supra num. 28, 29, & 30, ex ipsomet, & ex alijs Doctoribus Mysticis relata, seruanda est.

§. VIII.

Animaduersio notata digna pro debita tradita doctrina intelligentia.

48. **I**LLUD solum obseruare in praesenti oportet, doctrinam hanc de denudatione actuum discurrendi, ac meditandi, sicuti & illam, quae de denudatione imaginum agit, debere intelligi solum pro tempore huius contemplationis, nam pro alijs temporibus semper debet quis quantumuis perfectus sit in bonis, & sanctis cogitationibus, ac meditationibus actibusque virtutum, praecipue verò in Christi Domini meditatione exerceri, vt expressè docet Mysticus noster Doctor in testimonijs supra num. 32. adductis, & in alijs multis, quae adducere possemus.

49. Vnde fit, vt praedicta denudatio pro paruo tempore reperiri debeat, eo quod praedicta sublimis contemplatio non multum, sed parum possit connaturaliter, & de lege.

lege ordinaria durare, vt doctri Cassianus collat. 1. quæ est Abbatis Moysis cap. 13. ibi: *Inherere Deo quidem iugiter, & contemplationi eius, quemadmodum dicitis, inseparabiliter copulari, impossibile est homini istius carnis fragilitate circumdato, &c.* Et collatione 23. quæ est Abbatis Theone cap. 5. sic inquit: *Quis enim vnquam, quamvis precipuus omnium uisitorum, atq; Sanctorum huius corporis vinculis colligatus, summum hoc bonum, ita possidere potuisse credendus est, vt nunquam à diuina contemplatione discedens, nec paruo quidem tempore ab eo, qui solus bonus est, terrenis cogitationibus putetur abstractus, qui nunquam vllam cibi, vllam indumentis aliarumue carnalium rerum gesserit curam, numquam de fratrum susceptione, de loci commutatione, de cellula structione sollicitus, aut operam aliquam humani concupierit aduementi, aut in pietate vexatus illam sententiam Dominica increpationis incurrerit: ne solliciti sitis anime vestra, quid manducetis, nec corpori vestro quid induamini. Deniq; ipsum illum Apostolum Paulum, qui omnium Sanctorum laborem, passionum numerositate transcendit, nequaquam hoc impleri potuisse confidenter adstruimus, ipso in Actibus Apostolorum discipulis arcescente: ipsi scitis, quoniam ad ea, quæ mihi opus erant, & his qui mecum sunt, ministrauerunt manus ista, vel cum Thessalonicensibus scribens in labore, & fatigatione, nocte, & die operatum se fuisse testatur, quibus laboribus licet magna eidem meritorum stipendia pararentur, tamen mens eius quamuis sancta, atque sublimis, non poterat non ad illa celestis Theoria intentissime terreni operis alquando diuelli, &c.*

Quod etiam docuit Diuus Gregorius lib. 5. mor. cap. 27. dicens: *Nec enim in suauitate contemplationis intus diu mens figitur, quia ad semetipsum immensitate lucis reuerberata reuocatur. Cumque internam dulcedinem degustat amore astuat, ire super semetipsum nititur, sed ad infirmitatem suam tenebras si acta relabitur, & magna virtute proficiens, videt quia videre non potest hoc, quod ardentius diligit, nec tam ardentius diligeret, nisi aliquatenus videret, non ergo stat, sed transi spiritus, quia supernam lucem nostra nobis contemplatio, & inhiantibus aperit, & mox infirmantibus abscondit. Qua de causa Diuus Augustinus lib. 7. conf. lition. cap. 17. sic cum Deo loquens inquit: *Rapiebar à te decore tuo, moxque diripiebar abs te pondere meo, & ruebam in ista cum gemitu, & pondus hoc consuetudo carnalis, &c.* Idemque lib. 10. confessio. c. 40. reperit, de qua etiã sublimi contemplatione loquens D. Bernard. libro de amore Dei. c. 4. inquit: *Hic est finis, hæc est consummatio, hæc est perfectio, hæc est pax, hoc est gaudiũ diuinum, hoc est gaudiũ in Spiritu Sancto, hoc est silentium in celo, quamdiu quippe sumus in hac vita, hoc felicissimæ pacis silentio in celo, id est, in animatiusti, quæ sedes est sapientia, aliquando fruatur affectu, sed hora est dimidia, vel quasi dimidia, intentio vero de reliquis cogitationibus diem festum ages tibi perpetuum, &c.* Egregie etiam Ricardus de præparatione ad contemplationem cap. 76. explicans illud Psalm. *Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto eius?* ita ait: *Rarum valde in hunc montem ascendere, sed multo rarius in eius vertice stare, & ibi moram facere, rarissimum autem ibi habitare, & in monte requiescere. Consonat Sancta Mater Nostra THERESIA cap. 18. suæ vitæ, vbi sic inquit: *Notandum autem est, quantumlibet diu anima in hac omnium potentiarum suspensione agat, illud tamen tempus, meo iudicio, nimis quam breue esse, & si hæc suspensio ad semihoram duret, multum id esse; imo vt mihi videtur, non tam diu quidem vnquam illa mihi durauit, &c.* Sed circa hoc videri potest noster Thomas à Iesu lib. 1. de contemplatione cap. 10. vbi de eo ex professo agit.**

Cæterum quomodo hæc breuis mora contemplationis intelligenda sit, optime explicuit D. Thom. 2. 2. quæst. 181. art. 8; vbi postquam in corpore articuli docuerat,

50.

51.

B.
Ioannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
124

vitam contemplatiuam non solum secundum suam naturam, sed etiam quoad nos diuturnam esse. eò quod competit nobis secundum actionem incorruptibilis per se animæ, scilicet secundum intellectum, & etiam quia in operibus contemplatiuis corporaliter non laboramus, postea in solutione ad secundum argumentum, in quo authoritates Augustini, & Gregorij supra à nobis adductas breuitatem contemplationis statuentes sibi obiecerat, sic respondet: *Ad secundum dicendum, quod nulla alio potest diu durare in sui summo, summum autem contemplationis est, vt attingat ad vniformitatem diuina contemplationis, vt dicit Dionysius, sicut supra positum est, vnde & si quantum ad hoc contemplatio diu durare non possit, tamen quantum ad alios contemplationis actus potest diu durare.* In quo testimonio optimè quomodo hæc diuturnitas vitæ contemplatiue secundum alios minùs perfectos actus simul cum breuitate ipsius contemplationis, secundum eius perfectissimum, & vniformem actum, coherere possit explicat, de quo etiam agit noster Ioannes à Iesu Maria in schola orationis tractatu, 8. dub. 27. Suarez lib. 2. de Relig. cap. 10. & alij.

52. Ex hac ergo doctrina demonstratum manet, denudationem illam, tam à formis imaginarijs, quam ab actibus discursiuis, de qua Mysticus noster Doctor agit eò stans, non esse intelligendam pro omni tempore, imò nec pro longo tempore etiam in his, qui ad sublimis contemplationis statum deueniunt, sed solum pro illo breui tempore, pro quo talis contemplatio vniformis, & perfecta durat; in alijs verò temporibus debet e vnumquemque quantumuis perfectum formis imaginarijs rerum velli, necnon & actibus discursiuis circa illas vt, vt satis ex ipsiusmet IOANNIS testimonijs supra n. 32. ostendimus, & infra etiã c. 4. sequenti n. 8. & 9. ostendimus, & eò quoad hanc etiã partem huius propositionis doctrina omnino vera, & Sancto Patrum, & illustrium Doctorum testimonio conformis est, & ita nullus Illuminatorum error ei adscribi potest, nisi etiam cõmuni Sancto. Patrũ doctrinæ adscribare, quin potius prædictis erroribus manifestè, & expresse Mysticus noster Doctor testimonij eius iam citatis contradicit. Et hæc de secunda parte huius propositionis.

S. IX.

Tertia propositionis pars elucidatur, & Sanctorum Patrum testimonijs corroboratur.

53. Tertia denique pars eiusdem propositionis statuens signum, quod contemplationis studiosus debet in se agnoscere ad hoc, vt prædictam denudationem, de qua huc vsq; locuti sumus, faciat, quòd scilicet in actibus discursiuis, & in operatione imaginationis, in quibus antea se exercebat, nequaquam voluptatem iam sicut antea, sed potius tradium, & fastidium capiat, imò nec iam huiusmodi actus exercere possit sed solum simplicem quandam, & quietam ad Deum attentionem associari diuino associatam appetat, hæc inquam pars verissima, & vtilissima est, ita vt rationabiliter de ea dubitari non posse videatur.

54. Vnde eandem profus doctrinam, & eadem omnino signa ad idem propositum assignat sublimis ille Mysticus Doctor Ioannes Taulerus cap. 35. Inlicitur, his verbis

Ceterum tria sunt ex quibus aduertere potest, quando iam dicta imagines abdicando sint, ne, vel citius, quam oportet, repudientur, vel nimis diu eidem inhaereatur. Primum est quando quidquid auditu percepimus, vel intellectu cum te dicto respicimus. Secundum, quando quidquid audimus, vel intelligimus nulla nos delectatione afficit. Tertium, cum intra nos esuriem desideriamque summi boni illius, quod tamen apprehendere non valeamus, magis, ac magis crescere sentimus, ita ut dicamus: Domine Deus meus, ultra iam procedere nequeo, orare meum est, annuere tuum. Hac tria quisquã in se ipso deprehenderit, non solum poterit, sed & debet eas de quibus praediximus imagines sanctas, & operari rationabiliter abdicare. Sed dicat aliquis, cui ergo spiritus inhaeret, cunctis repudiatis imaginibus? Plane nulli omnino inhaeret, sed totus ab omnibus nudus est. si enim alicui inmitteretur, hoc ipsum imago foret: sponte ergo, amoris elegit suspendium, à quo nec absolui unquam desideras, nisi suus eum conditor absoluat. sicut & Iob sanctus ait, suspendium elegit anima mea, &c.

Eandem doctrinam expresse habet Sancta Mater nostra THERESIA cap. 7. Mansion. 6. ubi sic loquitur: Sunt & quadam anima (imo earum non pauca) mecum de hoc ipso egerunt, quae cum Domino dante semel ad perfectam Contemplationem pertigere, semper in ea manere vellent, quod tamen omnino non potest esse. Per hanc ergo diuinam gratiam ita affecta manent, ut quemadmodum antea solebant, deinceps nequeant de Passionis, ac vita D. Nostri Iesu Christi mysterijs meditari. Cuius rei quae sit causa non video; hoc tamen ordinario causa est, quod videlicet intellectus exinde minus ad meditationem habilis & idoneus maneat. Cuius inhabilitas hanc esse causam mihi verisimile sit, quod, cum meditationis obiectum & finis alius non sit, quam ut Deus inuestigetur & quaratur, ubi is ergo iam semel inuentus erit, & anima per operationem voluntatis ad eundem denuo querendum iam assuetudinem quandam parauit, vltius se per intellectum defatigare nolit. &c. Quibus verbis nihil clarius dici potuit ad propositum, idemque reperit saepe toto illo capite, & cap. 25. viae perfectionis, de hac eadem contemplatione perfecta loquens, inquit, quod dum anima est in illa: Tamen si hic velit, loqui plane non valeat, nisi summa cum difficultate: sentit itaque se à diuino hoc Magistro, sine vilo verborum strepitu tum edoceri, potentias anima eleuando; tunc quippe si operarentur, plus obessent quam prodesse &c.

Hanc eandem doctrinam docent plures alij Doctores, cuiusmodi sunt Beatus Thomas de Villanueva in Cant. fol. 124. Magister Luisius Legionensis in marginali nota supra relato numero ad cap. 12. vitae Sanctae matris nostrae THERESIAE, Frater Basilius Legionensis in Defensorio saepe citato, propositione 3. Aluarado tom. 1. artis bene viuendi lib. 2. cap. 41. art. 3. & plures alij.

Tandem circa hanc etiam partem aduertimus, id ipsum intelligendum esse solum pro tempore contemplationis, non autem pro alijs temporibus, ut ex testimonijs Mystici nostri Doctoris supra num. 32. adductis manifestè constat, per quod omnes errores haereticorum, qui Illuminati dicuntur, manifestè exclusi, & damnati manent, nulloque pacto possunt etiam per leuem suspicionem huic doctrinae Venerabilis nostri IOANNIS tales errores adscribi, nisi eodem modo communi Sanctorum

Patrum, & aliorum illustrium Doctorum, quorum testimonia retulimus, doctrinae (quod absit) adscribantur.